

УДК 378.011.3-051:74/76

DOI 10.31494/2412-9208-2019-1-1-377-386

Professional preparation of future art teachers in the process of color study

Професійна підготовка майбутніх учителів образотворчого мистецтва в процесі вивчення кольорознавства

Zarina Shokirova,
teacher

Заріна Шокірова,
викладач

<https://orcid.org/0000-0002-0399-4421>

Zarinashokirova1988@gmail.com

Pereiaslav-Khmelnytskyi Hryhorii Skovoroda State Pedagogical University,

ДВНЗ “Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди”

✉ 30 Sukhomlynsky Str.,
PereiaslavKhmelnytskyi,
Kyiv region, Ukraine,
08401

✉ вул. Сухомлинського, 30,
м. Переяслав-Хмельницький,
Київська область,
08401

Original manuscript received January 17, 2019

Revised manuscript accepted April 04, 2019

ABSTRACT

The article raises the problem of formation of professional skills of future teachers of fine arts in the process of studying color studies.

Study of color studies is an important component of the whole system of preparing the future teacher of fine arts. The development of the skills of artistic perception and the ability to use color as a means of artistic expression is the main development of the artistic direction of the competence and skill of future teachers-artists, which forms the aesthetic and spiritual perception of the world, develops creative abilities, a sense of color in nature.

The main goal of artistic education of youth is the formation of the spiritual culture of the individual, the involvement of children in cultural values. In this process, much depends on the artistic as well as the spiritual culture of the teacher of fine arts. Through the artistic and aesthetic preparation of schoolchildren, the teacher must form an artistic perception in them through practical creative activity, improve the visual skills and skills, and on this basis develop creative abilities, provide an opportunity to create a visual image.

Color studies examines the theory of the use of color in various fields of human art and design. It is aimed at other training courses, which take into account color work that is relevant to general artistic development, and special issues of artistic design and artistic design. Knowledge in color studies contributes to the formation of a holistic view of the artistic and aesthetic qualities of color, patterns and uniqueness of the creation of colorful harmony of artistic, composition and color in the design of objects, various methods of using color in the construction of composition, contrasts and nuances, and the relation of color with other components of artistic form, such as line, plastic, light-colored. The article deals with the generalized and systematic patterns of color perception, which will help students to understand the art of painting. This knowledge will help develop associative-thinking thinking, artistic imagination, ability to observe, match and analyze color.

Key words: *skill, vocational training, artistic education, teacher of fine arts, color studies, aesthetic education of creative abilities, painting.*

Постановка проблеми. Однією з найважливіших проблем сучасної педагогічної науки є підготовка вчителів образотворчого мистецтва, які здійснюють естетичне виховання та художню освіту підростаючого покоління. Висококваліфікований фахівець, який навчає дітей розумінню мистецтва живопису, зокрема має володіти цілим комплексом загальних і спеціальних знань, умінь живопису, зокрема кольорів.

На сьогодні розроблені програми з образотворчого мистецтва, які передбачають удосконалення підготовки вчителя загалом і щодо кольорів зокрема. Завдяки цьому зростають вимоги до професійного рівня фахівців, котрі покликані навчати мистецтву в школах, коледжах та інших закладах освіти. Саме тому *актуальним* є комплексний аналіз наявних та впровадження нових методик професійної підготовки майбутніх вчителів образотворчого мистецтва в процесі вивчення кольорознавства.

Аналіз попередніх досліджень і публікацій. У науковій та методичній літературі існує значна кількість теоретичного матеріалу з проблем вивчення кольору. Питанням закономірностей живописного зображення та прийомів передачі кольору в епоху Відродження приділяли увагу такі великі художники й учені, як Л. Альберті (Альберті, 1937), Леонардо да Вінчі (да Вінчі, 2001) та ін.

Велике значення для підготовки майбутніх учителів образотворчого мистецтва становлять висловлювання та розробки з колористики, залишені в літературній спадщині Е. Делакруа (Делакруа, 1960), (Делакруа, 1961), В. Оствальдом (Оствальд, 1926) та ін., які мають безпосередній вплив на розвиток кольорознавства.

Для дослідження проблеми безсумнівний інтерес представляють авторські концепції сприйняття і використання кольору, розроблені В. Іттеном (Іттен, 2001), В. Кандинським (Кандинский, 2001), М. Матюшиным (Жадова, 1974), думки про кольори таких художників, як В. Ван Гог (Ван Гог, 1966), А. Матісс (Матісс, 2001), Б. Йогансон (Йогансон, 1952), М. Кримов (Ситнина, 1984), К. Петров-Водкін (Петров-Водкин, 1982), Г. Шегаль (Шегаль, 1957), К. Юон (Юон, 1969).

Методичні аспекти сприйняття та відтворення кольору в процесі навчання живопису знайшли своє відображення в педагогічних творах видатних російських художників-педагогів О. Іванова (Губер, 1969), К. Коровіна (Баулін, 2014), І. Рєпіна (Рєпин, 1958), які відстоювали необхідність постановки окоміру, виховання цілісного сприйняття колірних якостей природи і передачі колірної багатства навколишньої дійсності.

У дослідженнях вищезгаданих художників-педагогів підкреслюється важливість формування колористичного сприйняття і розвитку навичок передачі кольору в студентів художньо-графічних факультетів, зазначені окремі показники та складові структури розуміння, бачення і способи правильного володіння кольором. Проте менш вивченою залишається проблема обґрунтування науково-теоретичних

засад колористичної підготовки майбутніх учителів до творчої діяльності.

Визначаючи методичну основу навчання колористичної грамоти, в ході дослідження бралися до уваги положення фундаментальних теорій поетапного формування розумових дій (Гальперин, Талызина, 1968), програмованого навчання (Беспалько, 1989) та проблемного навчання (Загвязинский, 1982).

Мета дослідження полягає у висвітленні методики професійної підготовки майбутніх учителів образотворчого мистецтва в процесі вивчення кольорознавства.

У ході дослідження були поставлені такі **завдання**: розкрити та обґрунтувати важливість і ефективність засвоєння в освітньому процесі відомостей про знання основ теорії кольорознавства з метою розвитку художньої творчості студентів; співвіднести теорію про колір живопису, композиційно-художні закономірності досягнення гармонії в методиці навчання кольору в живописі; виявити особливості особистісно-орієнтованої методики, основні положення якої сприяють вирішенню проблем підвищення якості набутих знань під час навчання майбутніх учителів малювання.

Методи та методики дослідження. Вивчення колірних закономірностей, форм, методів, прийомів та засобів образного вираження, що дозволяють педагогу правдиво і глибоко відображати у своїх творах навколишній світ, є одним із основних завдань навчання на художньо-графічних факультетах. Для з'ясування специфіки навчання колористиці майбутніх учителів образотворчого мистецтва необхідно звернутися до її історичного аналізу в художній освіті та розглянути методи роботи з кольорами окремих митців і педагогів.

Важливу роль у становленні сучасної системи навчання живопису і колористиці зіграли ідеї окремих художників-педагогів, таких, як М. Кривов (Ситнина, 1984), К. Петров-Водкін (Петров-Водкин, 1982) тощо. Їхні колірні концепції ґрунтуються на глибоких знаннях і методах роботи з кольором майстрів минулого, починаючи з епохи Відродження (XIV–XVI ст.), в яку стався перехід від домінуючої ролі кольору до станкового живопису. Варто зазначити, що епоха Відродження ознаменувала розвиток локального колориту, найбільшим майстром якого був П'єро делла Франческа (1410–1492). Згодом Леонардо да Вінчі (1452–1519) встановив, що розмаїття кольорів, яке вперше спостерігалось в стародавніх римлян та греків, може бути обмеженим, тому, відмовляючись від яскравої барвистості, він будував свої полотна на тонких тональних переходах. Серед кольорів особливу увагу він приділяв білому і чорному як “основним фарбам”, які дають велике різноманіття відтінків. Крім того, художник увів у живопис техніку “sfumato” (в перекладі з італійської – “зник як дим”), яка полягала в пом'якшенні контурів предметів, приглушеності всіх кольорів м'яким атмосферним серпанком.

Ключову роль у побудові методики практичного освоєння студентами колористичної грамоти та вирішенні широкого кола колірних задач, що включають питання теорії та практики художньої творчості,

відіграють методи інформативно-пояснювального, репродуктивного і продуктивного характеру, принципи проблемно-методологічного підходу і системно-діяльничної орієнтації майбутніх учителів-художників, що дозволяє реалізувати освітні, розвивальні та виховні функції навчання. Однак у методиці вивчення кольору потрібна спеціальна трансформація цих принципів, яка має визначити особливості структурної побудови системи навчальних завдань та їхньої тематики, а також спільної роботи викладачів і студентів в освітньому процесі. При цьому враховується те, що професійне використання кольору в діяльності майбутнього вчителя тісно пов'язане з аналізом різних явищ і процесів дійсності, які вимагають особливих форм відображення. Студент має володіти розвиненим кольоровим баченням, щоб мати можливість формувати образні уявлення на базі візуального та понятійно-логічного матеріалу, який напрацьовується на стадії дослідження різних якостей кольору. Активність таких уявлень сприяє виробленню в майбутнього вчителя образотворчого мистецтва вміння цілісно, організовано і професійно відтворювати у своїй свідомості складні явища дійсності і потім їх використовувати на практиці.

Результати та дискусії. В історії художньої освіти навчання кольору завжди відігравало суттєву роль. Нині дослідники приділяють увагу цьому процесу у зв'язку з необхідністю підвищення рівня професіоналізму вчителя і розвитку його творчих здібностей. У висловлюваннях відомих художників відзначається, що вивчення колірних закономірностей є умовою успіху творчої діяльності (Йогансон, 1952), (Ситнина, 1984).

Для більш повного розуміння сутності колористичної підготовки вчителя образотворчого мистецтва необхідно розібратися з таким поняттям, як “колористика” і визначити його зв'язок з поняттям “кольорознавство”.

Кольорознавство – систематизована сукупність фізіології та психології, в основі якої лежать процеси розрізнення і сприйняття кольору. Кольорознавство включає теорію колірної зору, фізичну теорію кольору та питання виміру й кількісного його вираження (Дряпика, Савченко, 2002: 45). Це загальноприйняте визначення близьке до іншого, не менш відомого визначення, у якому зазначено, що кольорознавство вивчає і розкриває головні закономірності колірних явищ природи, пояснює їх з хімічної, фізичної, фізіологічної, естетичної точок зору та узагальнює ці закономірності. Таке визначення дає Г. Ашкеназі, стверджуючи, що кольорознавство є наукою, яка займається питаннями сприйняття, встановлення, розрахунку і вимірювання кольору (Ашкеназі, 1985).

Таким чином, кольорознавство охоплює значні галузі наукових знань про колір, систематизує їх у єдине ціле і спрямовує, в першу чергу, на підготовку майбутніх учителів, що мають справу з кольорами, фарбами, орнаментами у виробничій сфері.

Колористику низка фахівців визначають як розділ науки про колір, що вивчає його теорію та практику в різних сферах людської діяльності.

Зокрема, А. Єфімов визначає колористику як науку про колір, що включає, крім традиційного кольорознавства, ще й колірну культуру, колірну гармонію, колірні переваги, колірне мовлення. Вона впливає на психофізіологічний фундамент, його сприйняття та фізичні основи кольору, одночасно враховує кольоро-культурні уявлення суспільства і тому стосується практично всіх сфер людського буття (Єфімов, 1990: 5).

Отже, колористику можна розуміти як загальну науку про колір, яка містить систематизовану сукупність фізіології, фізики, психології і суміжних з ними галузей, що досліджують природний феномен кольору та сукупність даних естетики, філософії, теорії й історії мистецтва, етнографії, філології, котрі вивчають колір як явище культури. Колористика розглядає колір з різних сторін і площин, що потрібно для комплексної підготовки майбутнього вчителя, оскільки роль кольору в шкільній діяльності відіграє провідну роль. Зокрема, застосування кольору охоплює широке коло творчих завдань, а також навчальної, методичної, позакласної роботи; вчителі образотворчого мистецтва беруть участь в оформленні різних приміщень, виставок, експозицій, стендів, посібників. При цьому діапазон практичного використання кольору вчителями дуже широкий, починаючи від добору потрібного кольору до усвідомленого використання його емоційно-психологічного та естетичного впливу.

Таким чином, підготовка майбутніх учителів образотворчого мистецтва має здійснюватися на науковій основі, що передбачає вивчення кольорової грамоти і розгляд різних колірних явищ у педагогічній та творчій діяльності, оскільки в наш час потрібні педагоги та художники, котрі володіють досить високим рівнем колірної культури.

Підготовка вчителів образотворчого мистецтва є складним процесом, що потребує постійного вдосконалення та поглиблення теоретичних засад, пошуку й запровадження нових методів і прийомів з усіх дисциплін образотворчого циклу. Найважливішою проблемою загальної системи навчання на художньо-педагогічному факультеті є розвиток у студентів сприйняття кольору та здатності до його відтворення в навчально-творчих роботах. Тому вдосконалення колористичної підготовки, що включає розуміння, бачення та застосування кольору в творчій і педагогічній діяльності, багато в чому сприяє підвищенню рівня професіоналізму майбутніх фахівців. Слід зазначити, що навчання колористичі є одним із ефективних засобів естетичного виховання. Вивчення колірної грамоти забезпечує підготовку кваліфікованих педагогів для закладів загальної середньої освіти, здатних навчати учнів образотворчому мистецтву на високому теоретичному рівні, спрямованому на практичне вирішення колористичних завдань і розумінню психологічного та душевного стану.

Важливим твердженням є те, що розвиток кольорового бачення в майбутніх учителів образотворчого мистецтва передбачає оволодіння прийомами професійного сприйняття, постановку бачення. Дані психофізіології зорового сприйняття свідчать про те, що ці процеси нерозривно пов'язані і формуються в процесі діяльності людини. Тому

важливим є об'єднання в цілісну систему теорії і методики оволодіння розумінням, баченням і застосуванням кольору в творчій і педагогічній діяльності та включення цих компонентів у практику роботи майбутнього вчителя.

Розвиток колористичного бачення майбутніх художників-педагогів і передача теоретичних знань про колір особливо важливі на початковому етапі навчання, коли закладається фундамент професійних знань і навичок студентів. Цей період потребує наукової обґрунтованості викладу питань теорії і послідовності оволодіння методами та прийомами колористичного бачення, цілеспрямованого застосування кольору.

Нині у всіх закладах вищої освіти Китайської Народної Республіки (КНР) під час підготовки фахівців зі спеціальності “Образотворче мистецтво” впроваджується курс із досконалого вивчення кольорознавства, одним із завдань якого є дозвіл і заохочення проявів індивідуальності у творчості, повага до свого “Я”. У зв'язку з цим викладачі повинні не тільки поглиблювати теоретичні знання студентів, але і знайти зв'язок між особистістю внутрішнього світу майбутнього вчителя образотворчого мистецтва та кольором.

Варто зазначити, що процес колористичної підготовки повинен охоплювати всі етапи переходу від накопичення емпіричного досвіду і його узагальнення у формі системи теоретичних понять з колористики і сутності та механізмів образотворчого мистецтва до пошуку способів перетворення теорії в метод. Це дозволяє вільно використовувати всі можливості кольору як при поясненні конкретних явищ та процесів дійсності, так і під час власної професійної й творчої діяльності майбутнього вчителя образотворчого мистецтва. Таку методику можна впроваджувати лише в рамках спеціально організованого навчання у закладі вищої освіти.

У навчанні майбутніх художників-педагогів колористичної грамоти провідне значення має колірна виразність живопису, яка з художньої точки зору визначається як якість твору мистецтва. Вона наявна у творі в тому випадку, коли художник уміє відтворити в картині сутність явища, його характерні особливості.

Видатний вітчизняний психолог С. Рубінштейн вважав, що кольорам властива певна виразність, яка не є результатом асоціації й перенесення символіки кольору, а якістю, і залежить значною мірою від установки спостерігача (Рубінштейн, 2004: 525).

Таким чином, основу колірної виразності становить зорове сприйняття, обумовлене не тільки відчуттями, що задіюють емоційну та інтелектуальну сферу особистості, але й усім її минулим досвідом. Унаслідок цього колористична підготовка майбутніх художників-педагогів, що включає розуміння сутності явища колірної виразності та використання його якостей у художніх роботах, вимагає спеціального вивчення особливостей зорового сприйняття кольору, у тому числі фізичних та психологічних стимулів.

Важливу роль для для майбутніх художників-педагогів відіграє

вивчення колірних переваг, оскільки, виявляючи взаємозв'язок між домінуючими кольорами в малюнках дітей і рівнем їх творчих здібностей, можна визначити схильність школярів до кольорового сприймання. Крім того, розглядаючи питання кольоросприйняття, студенти мають можливість зазирнути «всередину себе», проаналізувати особисті колірні пристрасті, спробувати урізноманітнити свою колірну палітру, що, зрештою, вплине на якість навчальних і творчих робіт майбутніх художників-педагогів.

Уміння художника загострити, підкреслити характерне в зображуваному явищі з метою естетичного впливу на глядача ґрунтується на знанні закономірностей кольору і його багатосторонніх зв'язків, прямих і зворотних, таких, як колір і світло, колір і форма, колір і матеріал; знаннях з теорії колірної гармонії, знайомство з якими дозволяє майбутнім педагогам легше і більш вільно експериментувати з колірними поєднаннями, втілюючи творчі ідеї у формі виразних, естетичних колористичних композицій. Вивчення всіх цих аспектів сприяє найбільш повній реалізації ідеї майбутнього художника-педагога в кольорі, грамотній роботі над кольоровою композицією.

Отже, колористична підготовка майбутніх учителів повинна йти інтегративно з вивченням композиційних закономірностей і базуватися на взаємозв'язках усіх дисциплін освітнього процесу, тобто бути елементом єдиного комплексу, де всі складними доповнюють і пояснюють один одного, вирішуючи колірні завдання своїми специфічними методами.

Головною умовою вдосконалення колористичної підготовки вчителя образотворчого мистецтва є розвиток його здібностей виконувати за допомогою кольору творчі та педагогічні завдання, тому при визначенні основних критеріїв здатності до творчої і педагогічної діяльності в контексті проблеми дослідження за основу було взято аналіз наукового матеріалу з психології.

Висновки. Таким чином, учителю образотворчого мистецтва слід сприяти розвитку художньо-творчих здібностей учнів засобами образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва. У зв'язку з цим для майбутніх педагогів цього напрямку важливим є розуміння особливостей візуального художнього образу, знання процесів його створення, вміння працювати з різними художніми матеріалами і володіти прийомами, засобами й техніками оформлювального та декоративно-ужиткового мистецтва. Тобто, перед викладачами закладів вищої освіти постає завдання підготовки учителя образотворчого мистецтва інтегративного типу, здатного як до власної творчої діяльності зі створення художніх творів, так і до організації педагогічного процесу з метою розвитку творчості учнів, залучення їх до образотворчого мистецтва.

У подальших дослідженнях можливим є більш детальний аналіз методик підготовки майбутніх учителів образотворчого мистецтва у вітчизняних та зарубіжних закладах вищої освіти.

Література

1. Альберти Л. Б. 10 книг о зодчестве., Т.2. М.: Всесоюз. акад. архитектуры, 1937. – 792 с.
2. Ашкенази Г. И. Цвет в природе и технике. 4-е изд., перераб. и доп. / Г. И. Ашкенази. – М.: Энергоатомиздат, 1985. – 96 с.
3. Баулин, Н. Б. Чёрный цвет в колорите станковой живописи / К. А. Коровина / Н. Б. Баулин // Научные труды. – СПб., 2014. – С. 146–155.
4. Беспалько В. П. Слагаемые педагогической технологии / В. П. Беспалько. – М.: Педагогика, 1989. – 191 с.
5. Бонь О. І. Історія України: курс лекцій: навч. посіб. / О. І. Бонь, О.Л. Іванюк. – К.: Вища школа, 2008. – 463 с.
6. Ван Гог В. Письма / В. Ван Гог. – Л.–М.: Искусство, 1966. – 604 с.
7. Гальперин П. Я., Талызина Н. Ф. Формирование знаний и умений на основе теории поэтапного усвоения умственных действий / П. Я. Гальперин, Н. Ф. Талызина. – М.: 1968. – 134 с.
8. Губер А. А. Александр Андреевич Иванов. Письма и записные книжки / А. А. Губер // Мастера искусства об искусстве: в 7 т. М.: [Искусство](#), 1969. – Т. 6: Искусство народов СССР XIV—XIX вв. – 543 с.
9. Делакруа Э. Дневник. В 2-х т. / Э. Делакруа. Т.І. – М.: Изд-во АХ СССР, 1961. – 451 с.
10. Делакруа Э. Мысли об искусстве, о знаменитых художниках / Э. Делакруа. – М.: Изд-во АХ СССР, 1960. – 282 с.
11. Дряпіка В. І., Савченко Н. С. Розкриваючи естетичні цінності українського народного мистецтва / В. І. Дряпіка, Н. С. Савченко // Книга для вчителя. – Кіровоград : ТОВ «Імекс ЛТД», 2002. – 151 с.
12. Ефимов А.В. Колористика города / А. В. Ефимов. – М.: Стройиздат, 1990. – 272 с.
13. Жадова Л. Цветовая система М. Матюшина / Л. Жадова // Искусство. №8, 1974. – С. 38–42.
14. Загвязинский В. И. Методология и методика дидактического исследования / В.И. Загвязинский. – М.: Педагогика, 1982. – 158 с.
15. Иванов В. Разговор о тоне в живописи // Юный художник. 1986. №6. -34-38 с.
16. Иогансон Б. В. За мастерство в живописи. (Сборник статей и докладов) / Б. В. Иогансон. – М.: Изд-во АХ СССР, 1952. – 223 с.
17. Иттен И. Искусство цвета / И. Иттен. – М.: Изд. Д. Аронов, 2001. – 96с.
18. Кандинский В. В. Избранные труды по теории искусства. В 2-х т. / В. В. Кандинский. – Т.1. – М.: Гилея, 2001. – 390 с.
19. Кириченко М. А. Український народний декоративний розпис : навч. посіб. / М. А. Кириченко. – К. : Знання-Прес, 2006. – 228 с.
20. Леонардо да Винчи. Суждения о науке и искусстве / да Винчи Леонардо. – СПб.: Азбука, 2001 – 704 с.
21. Матисс А. Заметки живописца / А. Матисс. – СПб.: Азбука, 2001. – 640 с.
22. Носаченко Т. Б. Стародавнє мистецтво як засіб етнокультурного виховання студентів/ Т. Б. Носаченко // Сборник научных докладов “Научная и техническая информация в планировании и осуществлении научных исследований и реализации проектов”. – Варшава, 2014. – Ч. 3. – С. 72–76.
23. Оствальд В.Ф, Цветоведение / В.Ф. Оствальд; перевод З. О. Мильмана, под редакцией и с предисловием С. В. Кравкова. – М. Л. : Акционерное общество „Промиздат“, 1926. – 204 с.
24. Петров-Водкин К. С. Хлыновск. Пространство Эвклида. Самаркандия / К. С. Петров-Водкин. – Л.: Искусство, 1982. – 655 с.
25. Репин И. Е. Из воспоминаний / И. Е. Репин. – М.: [Советская Россия](#),

1958. – 174 с.

26. Рубинштейн С. Л. Основы общей психологии / С. Л. Рубинштейн. – СПб.: Питер, 2004. – 713 с.

27. Ситнина М. Мастера Советского искусства. Н.П.Крымов / М.Ситнина // Юный художник. – №9, 1984. – С. 6–12.

28. Шегаль Г. М. Колорит в живописи: заметки художника / Г. М. Шегаль. – М.: Искусство, 1957. – 76 с.

29. Юон К. Ф. Об искусстве. В 2-х т. / К.Ф. Юон. – Т.1. – М.: Сов. художник, 1969. – 384 с.

References

1. Alberti L. B. (1937). *10 knig o zodchestve. T.2.* М.: Vsesoyuz. akad. Arhitektury. Ashkenazi G. I. (1985). *Tsvet v prirode i tehnikе. 4-e izd., pererab. i dop.* М.: Energoatomizdat.

2. Baulin, N. B. (2014). Chyornyy tsvet v kolorite stankovoy zhivopisi K. A. Korovina. *Nauchnyye trudyi.* pp. 146–155.

3. Bepalko V. P. (1989) *Slagaemye pedagogicheskoy tehnologii.* М.: Pedagogika.

4. Bon O. I. (2008). *Istoriya Ukraini: kurs lektsiy: navch. posib.* К.: Vischa shkola.

5. Van Gog V. (1966). *Pisma.* L.–М.: Iskusstvo.

6. Galperin P. Ya., Talyzina N. F. (1968) *Formirovanie znaniy i umeniy na osnove teorii poetapnogo usvoeniya umstvennykh deystviy.* М.

7. Guber A. A. (1969). Aleksandr Andreevich Ivanov. Pisma i zapisnyye knizhki. *Mastera iskusstva ob iskusstve: v 7 t., p 543 p.*

8. Delakrua E. (1961) *Dnevnik. V 2-h t.* М.: Izd-vo AH SSSR.

9. Delakrua E. (1960) *Myсли ob iskusstve, o znamenitnykh hudozhnikakh.* М.: Izd-vo AH SSSR.

10. Dryaplka V. I., Savchenko N. S. (2002) Rozkrivayuchi estetichni tsinnosti ukraiinskogo narodnogo mistetstva. *Kniga dlya vchitelya,* 151 p.

11. Efimov A.V. (1990). *Koloristika goroda.* М.: Stroyizdat.

12. Zhadova L. (1974). Tsvetovaya sistema M. Matyushina. *Iskusstvo, #8,* pp. 38–42.

13. Zagvyazinskiy V. I. (1982). *Metodologiya i metodika didakticheskogo issledovaniya.* М.: Pedagogika.

14. Ivanov V. (1986). Razgovor o tone v zhivopisi. *Yunyiy hudozhnik, #6,* pp. 34-38.

15. Ioganson B. V. (1952) *Za masterstvo v zhivopisi. (Sbornik statey i dokladov).* М.: Izd-vo AH SSSR.

16. Itten I. (2001). *Iskusstvo tsveta.* М.: Izd. D. Aronov.

17. Kandinskiy V. V. (2001). *Izbrannyye trudyi po teorii iskusstva. V 2-h t.* М.: Gileya.

18. Kirichenko M. A. (2006). *Ukraiinskiy narodniy dekorativniy rozpis : navch. posib.* К. : Znannya-Pres.

19. Leonardo da Vinci. (2001). *Suzhdeniya o nauke i iskusstve.* SPb.: Azbuka.

20. Matiss A. (2001). *Zametki zhivopistsa.* SPb.: Azbuka.

21. Nosachenko T. B. (2014). Starodavne mistetstvo yak zasib etnokulturnogo vihovannya studentiv. *Sbornik nauchnykh dokladov «Nauchnaya i tehnicheskaya informatsiya v planirovanii i osuschestvlenii nauchnykh issledovaniy i realizatsii proektov», ch. 3,* pp. 72– 76.

22. Ostvald V.F. (1926). *Tsvetovedenie.* М.- L. : Aktsionerhoe obschestvo „Promizdat“.

23. Petrov-Vodkin K. S. (1982). *Hlyinovsk. Prostranstvo Evklida. Samarkandiya.* L.: Iskusstvo.

24. Repin I. E. (1958). *Iz vospominaniy*. M.: Sovetskaya Rossiya.
25. Rubinshteyn C. L. (2004). *Osnovyi obschey psihologii*. SPb.: Piter.
26. Sitnina M. (1984). *Mastera Sovetskogo iskusstva*. N.P.Kryimov. *Yunyiy hudozhnik*, #9, pp. 6–12.
27. Shegal G. M. (1957). *Kolorit v zhivopisi: zametki hudozhnika*. M.: Iskusstvo.
28. Yuon K. F. (1969). *Ob iskusstve. V 2-h t*. M.: Sov. hudozhnik.

АНОТАЦІЯ

У статті піднімається проблема формування професійної майстерності майбутніх учителів образотворчого мистецтва в процесі вивчення кольорознавства.

Вивчення кольорознавства є важливим компонентом всієї системи підготовки майбутнього вчителя образотворчого мистецтва. Розвиток навичок художнього сприйняття та вмінь користування кольором як засобом художнього вираження є основною становлення мистецької компетентності та майстерності майбутніх учителів-художників, що формує естетичне та духовне сприйняття світу, розвиває творчі здібності, відчуття кольору в природі.

Основною метою художньої освіти молоді є формування духовної культури особистості, залучення до культурних цінностей. У цьому процесі багато залежить від художньої, а також духовної культури вчителя образотворчого мистецтва. Здійснюючи художньо-естетичну підготовку школярів, педагог повинен формувати в них художнє сприйняття через практичну творчу діяльність, удосконалювати образотворчі вміння та навички, і вже на цій основі розвивати творчі здібності, забезпечувати можливість створювати зоровий образ.

Кольорознавство вивчає теорію використання кольору в різних галузях людської діяльності мистецтва і дизайну. Воно спрямоване на інші навчальні курси, в яких урахується робота з кольором, що забезпечує загальнохудожній розвиток і спеціальні вміння художнього проектування в дизайні. Знання з кольорознавства сприяють формуванню цілісного уявлення про художньо-естетичні властивості кольору, закономірності та унікальність створення кольорової гармонії мистецького твору та колориту в дизайні об'єктів, різних прийомів використання кольору в побудові композиції, контрастів і нюансів та співвідношення з іншими компонентами художньої форми, такими, як лінія, пластика, світлотінь. У статті розглянуті узагальнені та систематизовані закономірності сприйняття кольору, які допоможуть студентам осягнути мистецтво живопису. Ці знання сприятимуть розвитку асоціативно-образного мислення, художньої уяви, вміння спостерігати, порівнювати та аналізувати кольори.

Ключові слова: *майстерність, фахова підготовка, мистецька освіта, вчитель образотворчого мистецтва, кольорознавство, естетичне виховання творчі здібності, живопис.*